

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Co/270/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7109228891
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7109228891.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a sudcov JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávkvy Zborovjanovej v právnej veci žalobkyne: Q.. N. K., Y.. XX.X.XXXX, E. G. E. E., I. Č.. XX, zastúpenej Mgr. Radoslavom Hodorom, advokátom so sídlom v Košiciach, Hlavná č. 77, proti žalovanej: Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom v Košiciach, Garbiarska č. 2, zastúpenej advokátom JUDr. Gabrielom Gulbišom, so sídlom v Košiciach, Nĕmcovej č. 22, o určenie platnosti poistnej zmluvy a o vzájomnom návrhu, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 3. mája 2013 č.k. 18C/457/2009-305 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok vo výroku, ktorým súd určil zrušenie zmluvy na základe oznámenia žalovanej zo dňa XX.X.XXXX za neplatné tak, že žalobu v tejto časti zamietla.

P o t v r d z u j e rozsudok v zamietavom výroku ohľadom vzájomného návrhu.

Z a m i e t a návrh žalovanej na prerušenie konania.

P r i p ú ť a zmenu v časti žaloby v znení „Určuje sa, že platnosť poistnej zmluvy Ú.-R. Č.. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.X.XXXX skončila dňa XX.X.XXXX“.

Z r u š u j e rozsudok vo výroku, ktorým súd určil, že poistná zmluva zo dňa XX.X.XXXX je platná a naďalej trvá a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom:

1) určil, že zrušenie poistnej zmluvy M.-R. Č.. XXXXXXXXXXXX, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.X.XXXX, R. Z. XX.X.XXXX na základe oznámenia žalovanej zo dňa XX.X.XXXX je neplatné,

2) určil, že poistná zmluva M.-R. Č.. XXXXXXXXXXXX uzavretá medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.X.XXXX je platná a naďalej trvá,

3) vzájomnú žalobu žalovanej zo dňa X.XX.XXXX v celom rozsahu zamietol a

4) žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyňi trovy konania v sume 751,02 eura do rúk právneho zástupcu žalobkyne v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa domáhala určenia neplatnosti zrušenia poisťnej zmluvy M.-R. Č..XXXXXXXXXX, ktorú uzavrela so žalovanou XX.X.XXXX, R. Z. XX.X.XXXX na základe oznámenia žalovanej zo dňa XX.X.XXXX, ako i určenia, že označená poisťná zmluva je platná a naďalej trvá, tvrdiac, že hoci si riadne plnila svoje povinnosti vyplývajúce z poisťnej zmluvy, žalovaná jej listami zo dňa XX.X.XXXX s označením Prepočet a zvýšenie poisťného a zo dňa XX.X.XXXX oznámila, že je potrebné zvýšiť poisťné a zároveň jej predložila ponuku riešenia poisťného vzťahu s tromi možnými alternatívami (zvýšenie poisťného alebo zrušenie poisťnej zmluvy a vyplatenie odkupnej hodnoty), z ktorých si žiadnu nevybrala. Žalovaná jej následne oznámila, že dňom XX.X.XXXX došlo k ukončeniu poisťnej zmluvy s výplatom odkupnej hodnoty, na čo ona žalovanej dala písomne na vedomie, že so zrušením poisťnej zmluvy nesúhlasí a naďalej platila poisťné. Žalovaná jej poisťné nevrátila, ani jej nevyplatila odkupnú hodnotu.

Pri rozhodovaní vychádzal z nespornej skutočnosti, že vznik poisťného vzťahu medzi účastníkmi bol založený poisťnou zmluvou, uzavretou dňa XX.X.XXXX s označením UDP-K (skratka používaná pre životné kapitálové poistenie pre prípad smrti a dožitia) so začiatkom poistenia dňa XX.X.XXXX, koncom poistenia dňa XX.X.XXXX, dohodnutou poisťnou sumou pre prípad smrti vo výške 33.000,- Sk a pre prípad dožitia v sume 49.790,- Sk, pri výške poisťného pre prípad smrti a dožitia v sume 226 Sk mesačne a úrazového pripoistenia mesačne v sume 27 Sk, ktoré žalobkyňa platila riadne v súlade so zmluvou po dobu desiatich rokov. Žalobkyňa pri uzavretí poisťnej zmluvy pristúpila aj na Všeobecné poisťné podmienky pre životné poistenie, ktoré boli platné pre poisťné zmluvy uzavreté od 1.6.1995.

Po právnom posúdení veci podľa § 6, § 7 ods. 1 a 4, § 8 ods. 1, § 12 ods. 1, § 17 zák. č. 24/1991 Z.z. o poisťovníctve, v znení účinnom v čase uzatvorenia poisťnej zmluvy (10.1.1997), § 35 ods. 1, § 48 ods. 2, 3 a 4, § 67 ods. 1 zák. č. 8/2008 Z. z., § 80 písm. c) O.s.p., § 2 ods. 1 až 3, § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, 2 a 3, § 39, § 40a, § 49a, § 575 ods. 1 a 2, § 788 ods. 1 a 4, § 790 písm. b), § 798, § 800 ods. 1 a 3, § 801 ods. 1 a 2, § 802 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ako i podľa čl. 11 ods. 2 Všeobecných poisťných podmienok pre životné poistenie PČSP Rapid a.s. dospel k záveru, že naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení je daný a spočíva v tom, že sa ním odstráni stav právnej neistoty ohľadne jej právneho postavenia v situácii, ak neporušila žiadnu svoju povinnosť vyplývajúcu z posudzovanej poisťnej zmluvy, žalovaná poisťnú zmluvu jednostranne zrušila a tvrdí, že existoval dôvod pre zánik poistenia a poisťný vzťah zanikol.

Po vykonanom dokazovaní potom uzavrel, že žaloba je dôvodná. Konštatoval, že poisťná zmluva bola medzi účastníkmi uzavretá platne, pričom nezistil, že by sa zo strany žalovanej jednalo o omyl, ani že zmluva svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo by bola v rozpore s dobrými mravmi. Doplnil, že predmetom poistenia v posudzovanom zmluvnom vzťahu účastníkov je poistenie osôb, ktoré s výnimkou poistenia pre prípad úrazu nie je možné vypovedať a ani jeden z dôvodov pre zánik poistenia v ustanoveniach § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka v konaní preukázaný nebol, keďže v zmysle čl. 11 ods. 2 Všeobecných poisťných podmienok poistenie mohol zrušiť len poisťník, nie poisťiteľ. Následne vyvodil, že k zániku poisťného vzťahu nedošlo, nakoľko posudzované oznámenie žalovanej nemohlo spôsobiť deklarované účinky zániku poistenia, k zrušeniu poisťnej zmluvy nedošlo ani na základe ďalších zákonom predpokladaných dôvodov (§§ 497, 570, 572 Občianskeho zákonníka) a v konaní nebolo zistené ani naplnenie podmienok pre odstúpenie od zmluvy v zmysle § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Poukazom na znenie ust. § 493 a § 50a ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka uviedol, že žalovaná nepreukázala, že došlo k dohode o zmene obsahu poisťnej zmluvy alebo k dohode o možnosti ukončenia poistenia a na daný prípad nemožno analogicky použiť ani ustanovenie § 50a Občianskeho zákonníka ani aplikovať princípy európskeho zmluvného práva, nakoľko účastníci sa v zmysle ich článku 1:101 ods. 2 nedohodli na ich začlenení do poisťnej zmluvy.

Ďalej uzavrel, že k zániku poistenia nedošlo ani v dôsledku nemožnosti plnenia z dôvodu zmeny zák. č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve po uzavretí poisťnej zmluvy, pretože plnenie žalovanej nie je týmto zákonom zakázané ani vylúčené a len samotné sťaženie podmienok splnenia záväzkov žalovanej z uzavretej poisťnej zmluvy, hoci aj s väčšími nákladmi, nemá za následok nemožnosť plnenia a zánik záväzku, pokiaľ bol záväzok žalovanej fakticky a právne splniteľný. Poznamenal, že žalovaná mala možnosť plniť z poisťnej zmluvy bez toho, aby bola nútená porušiť zákon o poisťovníctve, keďže z vyjadrení Národnej banky Slovenska vyplýva, že jej nebola uložená povinnosť prepočítať produkt UDP-K a tým zvýšiť poisťné od začiatku tak, aby bolo možné poisťno-matematicky zachovať dohodnuté poisťné sumy.

Nevykonanie žalovanou navrhnutého dôkazu vyžiadanim správneho spisu a výsluchom svedka Š. odôvodnil právnou irrelevantnosťou týchto dôkazov pre právne posúdenie a rozhodnutie danej veci.

Výrok o zamietnutí vzájomného návrhu, ktorým žalovaná žiadala určiť, že poistný vzťah medzi účastníkmi konania trvá a žalobkyňa má voči nej právo na poistnú sumu pre prípad dožitia sa konca poistenia vo výške 1.236,51 eura, alebo že poistný vzťah v časti poistenia rizika smrti trvá a v časti poistenia dožitia sa konca poistenia zanikol a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť jej bezdôvodné obohatenie vo výške 563,50 eura, alebo žalobu zamietnuť, odôvodnil prvostupňový súd konštatovaním, že takýto návrh predpokladá zmenu obsahu záväzku z poistnej zmluvy, ku ktorému však počas trvania poistného vzťahu účastníkov nedošlo.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 149 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov konania predstavujúcich náhradu za ňou zaplatený súdny poplatok v sume 199 eur a trovy jej právneho zastúpenia, ktoré vyčíslil podľa § 11 ods. 1, § 14 ods. 5, § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná z odvolacích dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. b), c), d) a f) O.s.p.. Navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa názoru žalovanej súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil skutkový stav, keď vyvodil záver, že medzi účastníkmi nedošlo k zmene poistnej zmluvy a jej vzájomnú žalobu zamietol. Tvrdila, že všetky ňou predložené dôkazy vzal do úvahy iba formálne bez toho, aby ich vykonal a následne aj vyhodnotil. Namietla tiež, že prvostupňový súd nezistil správne a komplexne skutkový stav pri posudzovaní objektívnej nemožnosti plnenia z poistného vzťahu, ktorá bola objektívne vyvolaná postupom kontrolného orgánu pri výkone kontroly, pretože jej neumožnil vykonať dôkaz správnym spisom Ministerstva financií SR č. 52/1024/1995. Žalovaná pritom označila tento dôkaz za podstatný, keďže by chronologicky objasnil skutkový stav v čase, ktorý predchádzal uzavretiu poistnej zmluvy a mohla by ním preukázať celkový skutkový priebeh od vzniku poistenia a ingerencie štátu vo forme priamych zásahov do poistných vzťahov žalovanej, až po pre ňu nepredvídateľný zásah kontrolného subjektu v rokoch 2007 - 2008, a tak dokázať, že pod tlakom kontrolného orgánu konala v krajnej núdzi, pretože bola fakticky donútená poistný vzťah vypovedať. Nebyť zásahu Národnej banky Slovenska by totiž nikdy svojvoľne neprikročila k navrhovaným zmenám v poistných vzťahoch. Zopakovala, že v období roka 1999, kedy boli zmluvy uzavreté, bolo uzatváranie poistných zmlúv regulované štátom, podmienky vzniku a zániku zmluvného vzťahu boli jasne definované všeobecnými poistnými podmienkami a zákonom, pričom normy spotrebiteľského práva v čase vzniku poistenia v zákonných normách neboli upravené. Žalovaná sa súběžne domáhala aj prerušenia konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. z dôvodu, že v súčasnosti v inom obsahovo totožnom spore rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 1Co/212/2012 o prípustnosti dovolania pre vyriešenie otázky zásadného právneho významu, o ktorej doposiaľ rozhodnuté nebolo. Zároveň navrhovala pre prípad potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa postupom podľa § 238 ods. 3 O.s.p. pripustiť dovolanie z dôvodu riešenia otázok naliehavého právneho významu, špecifikovaných v odvolaní. Argumentovala pritom, že tieto doteraz riešené neboli a môžu mať podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci samej i v ďalších sporných prípadoch v obdobných veciach.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhla potvrdiť rozsudok, návrh žalovanej na prerušenie konania zamietnuť a priznať je náhradu trov odvolacieho konania. Uviedla, že prvostupňový súd nemohol zistiť objektívnu nemožnosť plnenia, pretože plnenie je možné, čo i presvedčivo zdôvodnil vo svojom odôvodnení. Stotožnila sa so záverom súdu prvého stupňa, že nenastala taká zmena objektívneho práva, ktorá by znamenala zákaz poskytovania poistnej služby a nemožnosť plnenia zo strany žalovanej nenastala ani po vykonaní dohľadu Národnou bankou Slovenska, lebo v protokole o kontrole nebolo žalovanej nariadené, aby pri zachovaní pôvodnej poistnej sumy určila žalobkyni vyššie poistné, znížila poistnú sumu pri zachovaní pôvodného poistného alebo aby vypovedala poistnú zmluvu v prípade, že žalobkyňa neakceptuje ani jeden z týchto variantov. Poukázala takisto na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 300/2010 i svoju argumentáciu počas konania.

V priebehu odvolacieho konania žalobkyňa podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 18.2.2015 a dňa 24.2.2015 navrhla rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť v jeho 1/, 3/ a 4/ výroku a vo vzťahu k výroku 2/, t.j. výroku, ktorým súd určil, že poistná zmluva UDP-K č. XXXXXXXXXXXX uzavretá medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.X.XXXX je platná a naďalej trvá, navrhla pripustiť zmenu žalobného

petitu a určiť, že platnosť poisťnej zmluvy UDP-K č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.X.XXXX C. Z. XX.X.XXXX. Svoj návrh odôvodnila tým, že medzičasom uplynula doba ukončenia zmluvy, pretože v poisťnej zmluve bola riadne dohodnutá doba skončenia poistenia na XX.X.XXXX a pôvodná žaloba smerovala k určeniu, že poisťný vzťah trvá. Naliehavý právny záujem odôvodnila žalobkyňa tvrdením, že požadovaným určením dosiahne účel žaloby, nakoľko bude zrejmé, že skoršie skončenie poisťnej zmluvy na základe listu žalovanej je právne irelevantné, čo bude významné pre uplatňovanie jej nárokov z poistenia, ktoré žalovaná doteraz neplnila. Mala za to, že požadované rozhodnutie vytvorí pre ňu pevnú oporu v konaní o plnenie poisťného plnenia v tom, že nebude musieť opakovane preukazovať nedovolenosť konania žalovanej a platnosť trvania poisťnej zmluvy do XX.X.XXXX, pretože súd v konaní o plnenie poisťného sa obmedzí iba na skúmanie splatnosti a výšky dohodnutého poisťného plnenia. Zdôraznila, že k skončeniu platnosti označenej poisťnej zmluvy došlo až v priebehu odvolacieho konania.

Žalovaná k návrhu žalobkyne na pripustenie zmeny žaloby v časti výroku 2/ poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 163/1 (žalovaná mala zrejme na mysli sp. zn. 7 Cdo 163/2013, pozn. odvolacieho súdu) a uviedla, že podania žalobkyne, ktoré učinila z dôvodu uplynutia lehoty platnosti poisťnej zmluvy dňom XX.X.XXXX, nemôžu byť predmetom rozhodovania odvolacieho súdu, pretože doterajšie výsledky dokazovania pred súdom prvého stupňa nezakladajú opodstatnenosť rozhodovania o zmene petitu žaloby v štádiu konania pred odvolacím súdom. Zároveň žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd skôr než pristúpil k prejednaniu odvolania skúmal, či tu je dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. a dospel k záveru, že návrh žalovanej na prerušenie konania nie je dôvodný.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Uvedené ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená prerušenie konania, ktoré nie je pre konanie nevyhnutné. Súd môže konanie prerušiť, no nemusí tak urobiť, keďže tu ide len o procesnú možnosť súdu, nie však jeho povinnosť. Z uvedeného vyplýva, že súd nie je povinný konanie prerušiť ani vtedy, ak prebieha iné (občianske súdne) konanie, kde sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre výsledok jeho konania. Pri svojej úvahe o prerušení konania podľa uvedeného ustanovenia musí prihliadať na princíp hospodárnosti konania, lebo práve hľadisko hospodárnosti konania je pri rozhodovaní o prerušení konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. rozhodujúcim hľadiskom.

V danom prípade odvolací súd uzavrel, že konanie vedené pred Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 1Co/212/12 nie je konaním, v ktorom by sa riešila otázka majúca význam pre rozhodnutie v posudzovanej veci.

Uvedený záver vyplýva predovšetkým z tej skutočnosti, že Krajský súd v Košiciach rozhodnutím sp. zn. 1Co/212/2012 rozhodol vo veci iných účastníkov o nároku, ktorý s posudzovanou vecou nesúvisí (o peňažnom nároku z titulu kúpnej zmluvy) a to tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Nemožno preto prisvedčiť žalovanej, že Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 1Co/212/2012 rozhodol o prípustnosti dovolania pre vyriešenie otázky zásadného právneho významu, o ktorej doposiaľ rozhodnuté nebolo, a ktorá by mohla mať význam pre rozhodnutie súdu v tejto veci. Žalovaná vo svojom návrhu žiadne iné skutočnosti, ktorými by odôvodňovala návrh na prerušenie konania, neuviedla.

Odvolací súd preto návrh žalovanej na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

Odvolací súd následne preskúmal napadnutý rozsudok vo veci samej spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu určenom v ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p., a to bez nariadenia odvolacieho

pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a rozsudkom verejne vyhláseným v súlade s ust. § 156 ods. 1 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené v jeho výrokovej časti.

Po preskúmaní rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie námietky žalovanej sú neopodstatnené.

Žalobkyňa sa v konaní pred súdom prvého stupňa domáhala určenia, že poistný vzťah na základe poistnej zmluvy trvá. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje správnosť záverov súdu prvého stupňa o tom, že žalovaná v konaní nepreukázala, aby došlo medzi účastníkmi k dohode o zmene poistnej zmluvy, pokiaľ išlo o možnosť ukončenia poistenia a nepreukázala ani takú skutočnosť, ktorej následkom by bola neplatnosť poistnej zmluvy. Správne súd konštatoval, že k zániku poistenia nedošlo v zmysle čl. 11 ods. 2 Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie žalovanej a rovnako správne konštatoval, že k zániku zmluvného vzťahu nedošlo ani z dôvodu nemožnosti plnenia zo strany žalovanej podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná aj v podanom odvolaní uvádza, že k zániku právneho vzťahu medzi účastníkmi došlo v dôsledku jej nemožnosti plnenia, odvolací súd na potvrdenie správnosti záverov súdu prvého stupňa uvádza nasledovné.

V prejednávanej veci medzi účastníkmi nebolo sporné, že účastníci uzatvorili poistnú zmluvu UDP-K so začiatkom poistenia XX.X.XXXX a koncom poistenia XX.X.XXXX, dohodnutou poistnou sumou pre prípad smrti vo výške 33.000,- Sk a pre prípad dožitia v sume 49.790,- Sk, pri výške poistného pre prípad smrti a dožitia v sume 226,- Sk mesačne a úrazového pripoistenia mesačne v sume 27,- Sk, ktoré žalobkyňa platila riadne v súlade so zmluvou po dobu desiatich rokov. Žalobkyňa pri uzavretí poistnej zmluvy pristúpila aj na Všeobecné poistné podmienky pre životné poistenie, ktoré boli platné pre poistné zmluvy uzavreté od 1.6.1995.

Žalovaná je toho názoru, že k zániku poistného vzťahu došlo z dôvodu nemožnosti jej plnenia podľa § 575 Občianskeho zákonníka, a to v dôsledku zmeny právneho predpisu zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve, ktorý s účinnosťou od 1.5.2004 bol novelizovaný zákonom 186/2004 Z. z., a ktorý v § 31a určil poisťovníam povinnosť určiť výšku poistného na základe poistných matematických metód tak, aby výška poistného zabezpečovala trvalú splniteľnosť všetkých jej záväzkov vrátane tvorby dostatočných technických rezerv a spôsobu ich umiestnenia. V tejto súvislosti poukazovala zároveň na skutočnosť, že dokazovaním v konaní pred súdom prvého stupňa bolo spoľahlivo preukázané - protokolom Národnej banky Slovenska o vykonanom dohľade zo dňa 29.10.2007 - že v prípade poistného produktu UDP-K nebolo poistné vypočítané v súlade s poistno-matematickými metódami tak, aby výška poistného zabezpečovala trvalú splniteľnosť všetkých jej záväzkov vrátane tvorby dostatočných technických rezerv a spôsob ich umiestnenia, a teda že poistné bolo určené v nižšej výške ako správne poistno-matematicky malo byť.

K uvedeným tvrdeniam žalovanej je potrebné uviesť, že aj keď ustanovenie § 31a zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve stanovilo poisťovníam povinnosť určiť výšku poistného na základe poistno-matematických metód tak, aby výška poistného zabezpečovala trvalú splniteľnosť všetkých jej záväzkov vrátane tvorby dostatočných technických rezerv a spôsob ich umiestnenia, neznamená to však, že pred účinnosťou tohto ustanovenia žalovaná nemala povinnosť určiť výšku poistného na základe poistno-matematických metód tak, aby výška poistného zabezpečovala trvalú splniteľnosť všetkých jej záväzkov. Práve naopak ako žalovaná vo svojich podaniach uviedla v roku 1995 Ministerstvo financií Slovenskej republiky ako dozorný orgán nad poisťovníctvom jej schválilo kalkuláciu poistnej sadzby UDP-K v rámci obchodného plánu. Táto kalkulácia bola označená za správnu aj v roku 1999 (porovnaj protokol o kontrole zo dňa X.X.XXXX - č. I. 48) a za správnu bola označená aj Úradom pre finančný trh dňa XX.X.XXXX (porovnaj protokol o vykonanom dohľade - č. I. 54).

Národná banka Slovenska ako orgán dohľadu nad poisťovníctvom konštatovala chybu v kalkulácii žalovanej až dňa XX.X.XXXX. Skutočnosť, že pri vypracovaní kalkulácii poistného došlo k poistno-matematickej chybe vyplýva aj zo znaleckého posudku č. 4/2008. Žalovaná má teda za to, že poistno-matematická chyba v kalkulácii poistnej sadzby vznikla nezákonným rozhodnutím, resp. následným nesprávnym úradným postupom orgánu štátu. Z uvedeného je preto zrejmé, že dôvod, pre ktorý žalovaná má zato, že došlo k zániku zmluvy z dôvodu nemožnosti jej plnenia, nie je zmena právneho predpisu,

ale nesprávny úradný postup orgánu dohľadu nad poisťovníctvom pri schvaľovaní kalkulácie poistnej sadzby.

Skutočnosť, že žalovaná odvodzuje zánik zmluvného vzťahu pre nemožnosť plnenia, z dôvodu nesprávneho postupu orgánu dohľadu na poisťovníctvom a nie z dôvodu zmeny právneho predpisu vyplýva aj zo skutočnosti, že ani v čase udelenia jej povolenia na výkon poisťovacej činnosti, t.j. 30.5.1995, vtedy účinný zákon č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve, neumožňoval určovať výšku poistného v rozpore s poistno-matematickými metódami tak, aby výška poistného nezabezpečovala splniteľnosť záväzkov poisťovne. Dôsledkom toho bola skutočnosť, že povolenie na výkon poisťovacej činnosti udeľoval štát prostredníctvom dozorného orgánu nad poisťovníctvom pre územie Slovenskej republiky, ktorým v zmysle zákona č. 24/1991 Zb. bolo Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Samotná okolnosť, či došlo k prípadnému pochybeniu dozorného orgánu nad poisťovníctvom pri schvaľovaní obchodného plánu poisťovacej činnosti žalovanej, ktorého súčasťou boli aj kalkulácie a charakteristika poistenia sadzby UDP-K, nie je podľa názoru odvolacieho súdu pre posúdenie nároku žalobkyne významná. Je tomu tak preto, že ani prípadný nesprávny postup dozorného orgánu nad poisťovníctvom pri schvaľovaní obchodného plánu poisťovacej činnosti žalovanej, by nemal za následok nemožnosť plnenia žalovanej podľa § 575 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 575 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka ak sa plnenie stane nemožným, povinnosť dlžníka plniť zanikne. Plnenie nie je nemožné, najmä ak ho možno uskutočniť aj za sťažených podmienok, s väčšími nákladmi alebo až po dojednanom čase.

Nemožnosť plnenia treba posudzovať aj podľa obsahu záväzku, t.j. či dlžník je povinný niečo dať, konať, opomenúť, alebo znášať. Ak je však obsahom záväzku druhovo určený predmet - ako v danom prípade peniaze - nemožno hovoriť o nemožnosti plnenia. Obsahom záväzku zo strany žalovanej je peňažné plnenie, preto ako také ho nemožno považovať za objektívne nemožné, lebo ako vyplýva aj z citovaného ustanovenia § 575 ods. 2 plnenie nemožno považovať za nemožné, ak ho možno uskutočniť s väčšími nákladmi. Navyše ako žalovaná sama uviedla, pokiaľ by poistné sumy kalkulovala v správnej výške zinkasovala by v období od roku 1995 do roku 2008 o 748,798.000,- Sk viac od klientov.

Odvolací súd sa tak stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že nedošlo k právnej skutočnosti, ktorá by znamenala zánik poistného vzťahu. K zániku poistného vzťahu z dôvodu nemožnosti plnenia zo strany žalovanej podľa § 575 nedošlo a neprijatie návrhu na zmenu poistných podmienok nie je a nemôže byť okolnosťou, ktorá by spôsobila právo jednostranne ukončiť poistný vzťah.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie sú dané žalovanou uvádzané odvolacie dôvody.

V korelácii s uvedeným považuje odvolací súd za nedôvodné odvolanie žalovanej aj vo vzťahu k výroku, ktorým súd prvého stupňa zamietol jej vzájomný návrh. Za vecne správne a výstižné pokladá aj dôvody rozsudku ohľadne tohto výroku, preto na ne odvolací súd poukazuje v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p.. Žalovaná v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, ktorými by spochybnila správnosť tejto časti napadnutého rozsudku.

Odvolací súd preto rozsudok v jeho napadnutom výroku o zamietnutí vzájomného návrhu žalovanej podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Následne odvolací súd postupom podľa § 95 ods. 1 a 2 O.s.p. posudzoval návrh žalobkyne na pripustenie zmeny žaloby vo vzťahu k výroku 2/, t.j. výroku, ktorým súd určil, že poistná zmluva UDP-K č. XXXXXXXXXXXX uzavretá medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.X.XXXX je platná a naďalej trvá, zmeneným návrhom domáhajúcej sa určenia, že platnosť poistnej zmluvy UDP-K č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.X.XXXX skončila dňa XX.X.XXXX, a to vzhľadom na zmenu skutkových okolností spočívajúcich v zániku poistenia dňom XX.X.XXXX.

Podľa § 95 ods. 1 O.s.p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa § 95 ods. 2 O.s.p. súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia.

Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd konštatuje, že zmena žaloby bola objektívne vyvolaná uplynutím času, keď v priebehu odvolacieho konania uplynula doba, na ktorú bolo ohraničené poistné obdobie, jej uplynutím tak zanikol poistný vzťah a za takejto situácie žalobkyňa už nemá naliehavý právny záujem na určení, že označený poistný vzťah naďalej trvá. Odvolací súd preto pripustil zmenu žaloby tak, ako je uvedená v enunciiate tohto rozhodnutia, majúc za to, že výsledky doterajšieho konania môžu byť podkladom aj pre konanie o takto zmenenom návrhu (vo vzťahu k výroku 2/, t.j. v časti, ktorou sa žalobkyňa domáha určenia, že platnosť poistnej zmluvy UDP-K č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.X.XXXX skončila dňa XX.X.XXXX).

Odvolací súd ďalej dospel k záveru, že v časti, ktorou súd prvého stupňa určil zrušenie zmluvy na základe oznámenia žalovanej zo dňa XX.X.XXXX za neplatné, neboli splnené podmienky pre potvrdenie tejto časti rozsudku súdu prvého stupňa v situácii, ak predmetom konania sa stalo určenie, že platnosť poistnej zmluvy UDP-K č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.X.XXXX skončila dňa XX.X.XXXX, a to z toho dôvodu, že nie je daný naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. na tomto požadovanom určení, keďže posúdenie platnosti zrušenia poistnej zmluvy na základe oznámenia žalovanej zo dňa XX.X.XXXX je predbežnou otázkou vo vzťahu k riešeniu rozhodovania o žalobkyňou požadovanom určení, že platnosť poistnej zmluvy UDP-K č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.X.XXXX skončila dňa XX.X.XXXX.

Ustanovenie § 80 písm. c) O.s.p. stanovuje, že návrhom na začatie konania (žalobou) možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Určovací žaloba v zmysle tohto ustanovenia má však predovšetkým preventívny charakter, t.j. jej účelom je spravidla poskytnúť ochranu právam žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva. Za vyššie uvedeného stavu podaná určovací žaloba (že zrušenie zmluvy na základe oznámenia žalovanej zo Z. XX.X.XXXX je neplatné) nemôže byť procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobkyne, nakoľko spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ďalšie konanie.

Na základe uvedeného preto odvolací súd rozsudok v jeho napadnutom výroku, ktorým súd určil zrušenie zmluvy na základe oznámenia žalovanej zo dňa XX.X.XXXX za neplatné zmenil tak, že žalobu v tejto časti podľa ust. § 220 O.s.p. zamietol.

Pokiaľ žalovaná vo vyjadrení k návrhu žalobkyne na pripustenie zmeny žaloby v označenej časti poukazovala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/163/2013. odvolací súd pripomína, že v tejto veci Najvyšší súd SR zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.2.2013 sp. zn. 1Co/335/2011 s odôvodnením, že pripustením zmeny návrhu a súčasne rozhodnutím o zmenenom návrhu porušil súd zásadu dvojinstančnosti súdneho konania, čím odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom.

Práve vzhľadom na vyššie citovaný judikát Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorého rozhodnutím odvolacieho súdu o takto zmenenej žalobe by došlo k porušeniu zásady dvojinstančnosti súdneho konania, neostávalo odvolaciemu súdu iné, než rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušiť vo výroku, ktorým súd určil, že poistná zmluva zo dňa XX.X.XXXX je platná a naďalej trvá a vec mu v tejto časti vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Pokiaľ ide o návrh žalovanej, aby odvolací súd pripustil v prípade svojho potvrdzujúceho rozsudku dovolanie k posúdeniu ňou vymedzených otázok zásadného právneho významu, odvolací súd má za to, že v posudzovanej veci sa nejedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, t.j. o také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré rieši doposiaľ nenastolenú alebo v iných súvislostiach prezentovanú a právne riešenú otázku takým spôsobom, ktorý je významný z hľadiska rozhodovacej činnosti vôbec, t.j. má všeobecný dopad na prípady podobnej povahy. Posudzovaný prípad totiž nie je takým, kde

neexistuje predošlá judikatúra, alebo je táto nejednotná, resp. ide o aplikáciu nového právneho predpisu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na viaceré rozhodnutia v skutkovo i právne obdobných veciach (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29. októbra 2013 sp. zn. 6Co/248/2013, zo dňa 23. apríla 2013 sp. zn. 1Co/371/2011).

Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvého stupňa pokračovať v konaní o zmenenej žalobe a opätovne vo veci v tejto časti meritórne rozhodnúť, prihliadnuť pritom na všetky rozhodné skutočnosti, ktoré vyplynuli zo všetkých vykonaných dôkazov, ako aj na skutočnosti, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné (§ 153 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 132 O.s.p.) a rozhodnutie odôvodniť tak, aby malo všetky náležitosti v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a mohlo byť predmetom odvolacieho prieskumu.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.